

26 juli 2020

**IN DE MAATSCHAPPIJ STAANDE BLIJVEN
DOOR OP JE KNIENEN VOOR GOD TE GAAN**

Bijbellezing: Daniël 6

Daniël werd opgepakt, omdat hij in zijn eigen huis aan het bidden was. De overheid greep in op privéterrein. ... Dat is volgens onze Nederlandse Wet bijzonder schadelijk. De overheid heeft zich niet te bemoeien met het privéleven van haar burgers. Alhoewel: in de afgelopen maanden is hier best wel veel discussie over geweest. Is het niet in strijd met onze grondwet – artikel 1: vrijheid van godsdienst - dat de overheid op dit moment bepaalt met hoeveel mensen wij hier zitten en of wij wel of niet ons geloof uitzingen in de kerk? Daniël werd verboden te bidden... en wij worden nu verboden te zingen (of althans: heel sterk afgeraden om dit te doen)? Kan de overheid hier wel iets over zeggen, iets beslissen? De een zou zeggen: 'kerk en staat zijn gescheiden, laten wij ons alsjeblieft niet gevangen laten nemen door al die corona-angst in de samenleving en de overheid die daardoor alle macht naar zich toe trekt, zelfs wat betreft het kerkterrein.' De ander zou zeggen: 'maar brandvoorschriften van overheidswege volgen wij ook op in het kerkgebouw, dus waarom niet deze coronamaatregelen?' Wat vindt u?

Ik moet zeggen dat ik persoonlijk bij onze overheid wel een heel ander beeld heb dan bij de overheid ten tijde van Daniël. Ik vind het gevaarlijk om de overheid te demoniseren, om haar met grote woorden in een kwaad daglicht te stellen. En ik vind het ook te gemakkelijk om maar alles over de overheid te roepen. Om maar mee te roepen. Wij leven gelukkig in een democratie, totaal anders dan in landen als Noord-Korea of noem maar een land met een dictatoriale regering. ... En er zijn gelukkig ook overtuigde christenen werkzaam in de politiek, zelfs christelijke ministers, wat een bijzonder voorrecht, laten wij eerst danken met elkaar! ... En trouwens: soms kunnen wij ook leren van mensen die niet hetzelfde geloof delen als wij, ook van de overheid. Soms hebben wij een niet-joodse Jethro nodig om zoals Mozes opgescherpt te worden. Soms moet de kerk ook wel eens wakker geschud worden om pijnlijk te ontdekken dat tijden zijn veranderd en dat zij zich moet bezinnen op wat dit voor haar betekent. Ik wil dus niet al te snel die vergelijking tussen Daniël 6 en onze tijd nu maken.

Maar ook al zou de overheid van nu heel veel lijken op de overheid van toen in de tijd van Daniël en zich inderdaad veel te veel bemoeien met het privéterrein van het geloof, ook al zou dat het geval zijn... Petrus zegt heel nuchter tegen zijn lezers: *geliefde broeders en zusters, wees niet verbaasd over de vuurproef die u ondergaat; er overkomt u niets uitzonderlijks.* Broeders en zusters, je hebt als christen nu eenmaal te maken met weerstand. Ga de overheid dus niet demoniseren. Ga niet klagen en roepen. *Nee, laat nu zien wat je geloof betekent!* Nu, daarmee zijn wij na deze lange inleiding aangekomen bij het thema van deze preek: *wat het geloof in God voor onze tijd betekent en hoe je dat kunt laten zien.*

Laten wij eerst naar Daniël gaan kijken.

Daniël bidt, zo lezen wij. Drie maal daags. Daniël bidt altijd driemaal daags in zijn bovenvertrek, op zijn zolderkamer, waar hij een raam heeft waardoor hij richting Jeruzalem zal kijken. Waarom bad Daniël daar? Misschien was dit de rustigste plek. En waarschijnlijk had het ook als reden dat hij vanaf deze plek een eindje richting Jeruzalem kon kijken, de plek waar het volk Israël – toen de tempel er nog stond - zo heel dicht bij God mocht zijn. Op deze manier kon hij zich concentreren op de ontmoeting met God. Misschien herkent u dat wel, dat u bijvoorbeeld tijdens het bidden naar de wolken kijkt om je op de Vader in de hemel te richten. Of naar een kaars, om je op het Licht der wereld te concentreren.

Eigenlijk is er niets bijzonders van dat bidden van Daniël te vermelden – we horen ook niet wat hij bidt – dit bidden was gewoon een dagelijks gebruik. Maar *dat* maakt het hier juist zo bijzonder! Want – zo begon de geschiedenis - Daniël's collega's en ondergeschikten waren op hetzelfde moment bezig om

Daniël van zijn hoge post af te krijgen. Daniël's collega's en ondergeschikten waren namelijk jaloers op zijn promotie. Zij smeedden daarom een heel vervelend plannetje, waarbij zij ook de koning een poets bakten. Zij waren verblind door jaloezie, omdat die balling uit Juda, die vreemdeling, die allochtoon met ook nog een ander geloof, een betere positie verkreeg dan zij. Wat jaloezie met je kan doen hè? Wat jaloezie toch bijzonder veel kapot kan maken.

De collega's en ondergeschikten van Daniël hadden bij koning Darius lopen slijmen: 'koning Darius, leef in eeuwigheid! Wat zou u ervan vinden als een hele maand lang u als een god zou worden behandeld?' 'Wat zou het mooi zijn als in de komende maand tot niets en niemand zal gebeden mogen worden alleen tot u, koning?' De koning voelde zich geleid. Wat triest. Hij was gelijk om. Niet vermoedend, dat dit heel nare gevolgen zou kunnen hebben voor de eerste in zijn rijk, zijn trouwe eerste medewerker Daniël.

En wat doet Daniël? Daniël gaat gewoon door met bidden. Heel gewoon... maar dat maakt het juist zo *buitengewoon*. Het zou verstandiger geweest zijn voor Daniël om ondergronds te gaan. En zeg nu zelf: je kunt toch ook gewoon een verdieping lager in je huis gaan bidden? Dan had niemand er iets van gezien en dan zou je gebedsmoment niet gestoord worden. De Heere Jezus heeft Zelf trouwens ook opgeroepen (Mattheus 6): 'als jullie bidden, ga dan in je *binnenkamer*'. Dus niet: naar je zolderkamer. Nee, in je binnenkamer. 'Bidt in het verborgene.' Niet in het zicht van iedereen. Wat is hier aan de hand dan bij Daniël? Waarom zo opzichtig? Zo uitdagend eigenlijk, terwijl Daniël wist wat dit voor gevolgen zou hebben?

Ik probeer het uit te leggen:

Jezus waarschuwt de Farizeeërs en de andere luisteraars ervoor om niet opzichtig te bidden, zodat alle mensen om hen heen onder de indruk zouden raken van hun toewijding en van de prachtige woorden die zij uitspraken. Want bidden is niet bedoeld om daardoor respect en aanzien van anderen te ontvangen. Als je die verleiding kent dat je graag gehoord en gezien wilt worden, als je vatbaar bent voor complimentjes over je geloof en je bidden enzovoort, ga *dan* naar je binnenkamer, zegt Jezus. Sluit je dan op in de werkkast, want het gaat er niet om dat mensen bewondering hebben voor jouw geloofsleven, bewondering voor hoe jij open en vrij omgaat met God... nee, het gaat er in het bidden om dat je in verbinding staat met de hemelse Vader. En dan is het soms nuttig om je voor alle verleiding en alle afleiding af te sluiten... Maar wat is er nu bij Daniël aan de hand? Precies andersom: Daniël had geen last van afleiding en verleiding. Daniël hoeft zich dus niet op te sluiten, omdat hij zich door alle spanning niet kan concentreren en wordt afgeleid van waar het in het bidden om gaat. Het is precies andersom: Daniël is zo vol van die verbinding met de hemelse Vader dat hij gewoon doorgaat met bidden, dat hij al dat andere mensen gewoon niet ziet. Daniël ziet gewoon geen gevaar, zo zou je kunnen zeggen... Is Daniël niet onverstandig, naïef, als hij geen gevaar ziet? Er is toch *wel* gevaar? Daniël ziet geen gevaar, *omdat hij zijn ogen zo op God gericht heeft.* Hij heeft dus die binnenkamer niet nodig om geconcentreerd te blijven op God, omdat hij anders afgeleid wordt... nee hij zit daar in zijn bovenkamertje met open raam zo geconcentreerd op God, zo gericht op de hemelse Vader...

Zie je Daniël zitten? Blijkbaar is dat ritme van gebed, daar op zijn zolderkamer met uitzicht richting Jeruzalem zo kostbaar voor hem, blijkbaar is die verbinding met God zo sterk, dat niets hem daar van af kan houden en dat geen angst hem kan verhinderen..., dat hij door niets wordt afgeleid. Dat vind ik zo mooi. Ik meen vaak te zien dat ons bidden wordt bepaald door onze omstandigheden. Nood leert bidden, zo zeggen wij wel eens. En heel mooie dingen laten je soms ook danken. Soms bidden wij meer. Soms bidden wij minder. En op sommige momenten, als wij ons heel naar voelen, of als wij het heel druk hebben, of juist als wij vakantie hebben, bidden wij misschien wel heel weinig. Onze situatie van het moment en ons gevoel bepalen vaak ons gebedsleven. Bij Daniël is het precies andersom: *zijn situatie e hoe hij zich voelt bepalen niet hoe hij bidt...*, *zijn bidden bepaalt hoe hij in de situatie staat.* Bidden is voor Daniël niet afhankelijk van zijn omstandigheden. Precies

andersom: hoe Daniël met zijn omstandigheden omgaat, wordt bepaald door zijn bidden. Hoe is dat bij u en mij eigenlijk?

Daniël is een heel sterk voorbeeld van wat het voor je leven kan betekenen om een dagelijks gebedsritme te hebben, om een dagelijks omgang met God te hebben. Daniël laat zien hoe dat je leven kan veranderen en kan verdiepen, kan versterken als je God dagelijks bidt. En dan niet alleen door je vragen te stellen aan God. Maar ook – zoals wij bij Daniël zien (vers 11)– door God dagelijks te loven... te aanbidden... aan Hem te vertellen hoe groot Hij is, hoe machtig..., hoe liefdevol.. hoe trouw. Doet u dat ook? Door zo elke dag Gods grootheid uit te bidden kunnen bepaalde grote dingen in je leven soms juist kleiner worden. Het grote gevaar wat Daniël te wachten stond, werd zelfs zo klein dat Daniël het niet eens meer zag. Want Daniël zag God. In de morgen, in de middag en in de avond. Drie maal daags. Dat was zijn geestelijk voedsel. Wat een prachtig ritme.

Even terug naar het begin. Ik begon zojuist over de overheid en de inperking van onze mogelijkheden als christelijke gemeente. Nu, ik ben blij dat christenen in de politiek zich hierover buigen. Als christenen mogen wij gebruik maken van onze grondrechten en protest aantekenen indien nodig. Maar wat ik zo mooi vind aan Daniël, is dat hij bij de inperking van zijn geloofsvrijheid niet gelijk richting het Malieveld in Babel optrekt. Hij gaat ook niet met een spandoek op het Binnenhof over koning Darius en zijn politiek staan te klagen. Daniël gaat naar niet naar het Binnenhof, maar naar zijn buitenkamer op het dak van zijn huis. Niets kan hem afhouden van zijn verbinding met God... zo lief was dat hem... zo kostbaar was dat voor hem. Alles kon kapot gemaakt worden: zijn carrière, zijn toekomst, zijn leven... maar niet zijn relatie met God. Want de lof aan God was het ritme van zijn leven.

Daniël 6 is een bron van inspiratie geweest voor het volk van God dat op heel veel momenten in de geschiedenis geleden heeft onder verdrukking, tegenstand, inperking en bestrijding van het geloof. Daniel is een voorbeeld geweest voor vervolgd christenen, om toch te blijven geloven en die verbinding met God te koesteren, ook als de leeuwenkuil of welk afschrikwekkend einde ook hun bestemming zou zijn. Maar Daniël 6 is niet alleen een voorbeeld geweest, vanwege de moed en de vasthoudendheid van Daniel. Nee, het gaat in Daniël 6 volgens mij vooral om God. Gods werk vormt letterlijk en figuurlijk het midden van het hoofdstuk: God Die Daniel beschermt. God Die met Daniël is en Zijn macht toont te midden van al het menselijk machtsvertoon. Dat is het centrale thema van dit hoofdstuk.

Maar soms hè vind ik deze geschiedenis wat dit betreft te mooi: 'heb maar vertrouwen, alles komt goed'. Daniël gaat dapper door met bidden..., God is met hem... en hij wordt zonder schrammetje uit de leeuwenkuil getakeld. Ja, ging het altijd maar zo gemakkelijk! Wat dan met al die andere dienaren van God die ook voor de leeuwen zijn gegoooid – letterlijk – en wel opgegeten zijn. Wat dan met al die leeuwen en beren die ik op mijn weg zie? Misschien probeert u net zo vaak als Daniel te bidden..., maar je blijft die leeuwen en die beren zien... ze zijn er echt, die spanningen, die teleurstellingen, die pijn, dat verdriet... je krijgt het niet met je dagelijkse gebed weggebeden, je blijft maar in die kuil zitten!

Deze geschiedenis van Daniël staat te midden van heel veel andere geschiedenissen, geschiedenissen met een veel minder mooie afloop. Dat moeten wij niet vergeten. Maar deze geschiedenis van Daniël geeft wel licht over al die andere geschiedenissen. Het wijst ons niet op 'alles komt goed in je leven', nee, wat kan je leven soms een aaneenrijging van teleurstellingen zijn ..., *maar God laat Zijn plannen met de wereld en God laat Zijn plan met uw en mijn leven niet dwarsbomen.*

Deze geschiedenis laat ons daarmee op een andere manier naar deze wereld en naar ons leven kijken. Als je de krant leest, dan zie je op de eerste pagina's alleen maar machthebbers en politiek en afschrikwekkende gebeurtenissen. Maar als je Daniël 6 leest zie je hoe die machthebbers en hoe al die politiek zo bijzonder nietig zijn vergeleken bij God en Zijn macht. Darius die zo in zijn nopjes was om een maand lang als god vereerd te

worden, kon niet eens zijn eigen eerste wens tot stand brengen. Hij kon Daniel niet redden, hij was in de val van zijn eigen roem gelopen. Hij kon alleen maar de wens uitspreken dat Daniels God Daniel zou redden. Daniel 6 laat een heel ander licht schijnen op de geschiedenis, op het leven, op uw en mijn leven. Er zijn zoveel dingen die zo groot voor je kunnen zijn. Voor de een is dat het coronavirus, wat je heel onrustig maakt. Voor de ander is het de wereldpolitiek en alle politieke ontwikkelingen die je nauwlettend volgt. Voor weer een ander zijn het misschien de eisen waaraan je volgens onze maatschappij moet voldoen en die je heel onzeker maken: je moet het maken, maar je zou niet weten hoe of wat. Voor weer een ander is het zijn of haar strijd tegen een ziekte, het omgaan met een verlies, of met stress wat misschien zoiets groots en allesomvattend voor je is. *Daniël 6 wil ons in dit alles naar God laten kijken: of wij ons nu biddend op onze zolderkamer bevinden..., of de wanhoop nabij zijn in een donkere leeuwenkuil..., God laat Zijn plannen niet dwarsbomen!* Laat je niet teveel imponeren, of moedeloos maken, op de knieën brengen door al die goden van deze wereld, door al die machten, door al die momenten... blijf alsjeblieft naar God kijken, naar Zijn liefde, naar Zijn plan met deze wereld, naar Zijn toekomst vol van hoop..., want dan zie je alles in het juiste perspectief... dan zullen sommige dingen ja misschien nog steeds heel groot lijken, maar God is het allergrootste.

Dat betekent niet altijd redding, uitkomst of rust. Maar Paulus zegt het later in zijn Filippenzenbrief heel mooi, heel krachtig: *Christus moet grootgemaakt worden in mij. Het gaat om Zijn grootheid!* Christus moet grootgemaakt worden in mij. Of het nu door het leven is of door de dood.

Christus. Die lijk ik er zo aan het einde even bij te halen misschien... Maar dat is niet zo. Toen ik Daniël 6 bestudeerde, zag ik zo bijzonder veel overeenkomsten tussen Daniel en de Heere Jezus. Ik som even wat op: zowel Daniël als de Heere Jezus waren slachtoffer van verraad, van een laf plan om hen ter dood te brengen. Maar zowel Daniël als Jezus hebben zich in deze omstandigheden op de hemelse Vader gericht. Zowel Daniel als de Heere Jezus. werden gevangengenomen, toen zij op dat moment bezig waren met gebed tot de hemelse Vader: Daniël op zijn zolderkamer, Jezus in Getsemané. Beiden werden beschuldigd van oproer, opstand tegenover de gevestigde autoriteit. Zowel Darius als Pilatus vonden geen schuld in hen en probeerden de doodstraf af te wenden, maar zonder succes. Daniël ging de dood tegemoet voor de leeuwen, Jezus ging de dood tegemoet aan het kruis. De steen op de leeuwenkuil werd vervolgens verzegeld. En de steen op het graf van Jezus werd verzegeld. ... Maar vroeg in de ochtend snelde Darius naar de verzegelde leeuwenkuil... en vroeg in de ochtend snelden de vrouwen naar het graf van Jezus... en zij kwamen tot hun verbijstering en vreugde tot ontdekking: God had redding geschonken! De macht van de dood en het kwaad moest buigen voor Gods macht!

Wat hebben al deze overeenkomsten tussen Daniel en de Heere Jezus te zeggen? Ik denk dit:

De wonderlijke geschiedenis van Daniël kan misschien heel ver van je af staan, maar Jezus is in uw en mijn leven gekomen... tot op de bodem van onze diepe, dreigende kuil. Uw en mijn kleine leven met al zijn grote dingen mag in Zijn leven en sterven opgenomen. Je ziet in de duistere kuil geen hand voor ogen misschien, maar wees niet bang..., je bent niet alleen.

Daniël's wonderlijke redding was een voorbode van het nieuwe begin dat God in Jezus met deze wereld zal gaan maken. Eens zal het gebrul van de leeuwen verstommen, de steen van ons hart worden weggehaald... en alle koningen van de aarde met Darius meeroepen en juichen: God is de levende God! Levend tot in alle eeuwigheid! En wij met Hem!

Zullen wij alvast vanuit de kuil, ondanks alle beperkende maatregelen meejuichen?